

Nr.2 - 2021

MILJØ

Magasinet

A large, leafless tree stands prominently in the center of the image. The ground is covered in snow, and a dense forest of evergreen trees is visible in the background under a clear blue sky.

NMF-Nytt II

Miljøvennlig krigføring mot insekter!

- sett opp fuglekasser, ikke bruk gift!

Våren og sommeren er i anmarsj. Med sommeren kommer også det mange hater, insekter. Mange glemmer at insekter av alle slag er viktige for naturen, både som pollinatorer for planter og næring til fugl og flaggermus. Norges Miljøvernforbund foreslår at man kan gå til biologisk krigføring mot insektene, ved å sette opp fuglekasser, istedet for å drepe insektene med giftspray eller insektsfeller. Samtidig som at mengden insekter reduseres, vil man ha mye glede med fuglesang gjennom hele sommeren.



Svart-hvit fluesnapper. Foto: Ørjan Holm.

Er du en av dem som hver sommer og høst forbanner deg over alle insektene som forstyrrer deg i hverdagen? Giftspray og insektsfeller er ikke løsning på problemet. La småfuglene hjelpe deg.

Viste du at en blåmeis trenger ca. 300.000 insekter for å fore opp ti unger til flyveferdig stand?

Sett opp fuglekasser!

Når et par småfugler trenger rundt 300 000 insekter for å fø opp et kull fugleunger er det enkelt å forstå at jo flere fuglekasser, jo flere hage-fugler, jo mere insekter tar disse.

Fuglekasser kan du få kjøpe på de fleste kjøpesentre om du ikke bygger en selv. Fuglekassesnekring er en grei aktivitet for barn og unge.

Ulike arter

Noen av de fugleartene du kan forvente å få i kassene er kjøttmeis, blåmeis, stær, svart-hvit fluesnapper, rødstrupe og rødstjert. Bygg en fuglekasse Fuglekassene bygges gjerne i tre. Størrelsen på kassen må passe til størrelsen på fuglene.

For eksempel bør en kasse for stær være 14x14x30 cm med et inngangshull med 5 cm diameter. En kjøttmeis vil gjerne ha en kasse på 12x12x25 cm med hull-diameter 3,2 cm. Dette er også den vanligste størrelsen på fuglekasser. Forlenger man den bakerste planken kan man bruke den ved montering av kassen.

Montering

Fuglene trives best om kassen henger i ly for vinden og om solen ikke skinner for sterkt på kassen. Om du setter den opp i et tre eller på husveggen spiller ingen rolle. Kassene bør henge minst to-tre meter over bakken, gjerne litt høyere i hager og parker der det kanskje går mye folk. Setter du den på husveggen, unngår man katter.

Lær mere: <https://www.youtube.com/watch?v=OuS3ECvoMhU>



Rensefisk i oppdrett er en dyretragedie uten sidestykke.



Grønngylthann og -hunn. Foto: Erlend A. Lorentzen / Havforskningsinstituttet.

NMF har i mange år jobbet for å fase ut rensefisk som bruk som et verktøy mot lakselus, og vi krever en øyeblikkelig total utfasing av bruken av rensefisk i norske oppdrettsanlegg i motsetning til RFD, som mener at dyrevelferdsmessige endringer av bruken kan forsvare videre bruk av rensefisk. Over 50 Millioner rensefisk døde i norske oppdrettsmerder i 2019, og bruken er stigende.

Rensefisk er fisk som i et vanlig livsløp lever i opptil 25 år i det fri. I oppdrettsindustriens tjeneste dør 100 % i løpet av en produksjon syklus på 18 mnd. De aller fleste dør av sykdommer og stress. Og de som overlever frem til slakt, blir slaktet ut sammen med laksen for å unngå spredning av eventuelle sykdommer til det nye utsettet av smolt i merdene.

Rådet for dyreetikk (RFD) mener at dagens praksis hvor millioner av rensefisk forbrukes hvert år, ikke er etisk eller dyrevelferdsmessig forsvarlig. Inntil rensefisk kan tilbys et liv som er verdt å leve i norske merder, bør bruken begrenses. Når kunnskaps-hullene er tettet og positive effekter av de ovenfor nevnte tiltakene er dokumentert, kan videre bruk av rensefisk vurderes på ny. På bakgrunn av ovenfor nevnte forhold, er rådets anbefaling:

Dersom tiltakene resulterer i dokumenterbart bedre velferd og overlevelse, kan bruken av rensefisk fortsette. Det er allikevel ikke gitt at videre forbruk på nivåer som vi ser i dag eller høyere kan forsvares selv under optimale forhold.

Dersom tiltakene uteblir eller ikke gir dokumenterbart bedre velferd og overlevelse, bør det resultere i en total utfasing.

NMF er på lik linje med RFD også meget bekymret for uttaket av vill rensefisk fra de forskjellige kystområdene i Norge hvor denne fisken har sin helt spesielle oppgave i økosystemet, og har hatt det gjennom millioner av år. Rensefisk eller leppefisk som er navnet på de forskjellige artene som rognkjeks, bergnebb, grønngylt, berggylt, gressgylt og rødnebb som alle blir brukt som rensefisk i oppdrettsanleggene er «kystens støvsugere» og renser den andre villfisken for lus og parasitter. Når denne fisken blir fisket opp i store mengder fra sitt naturlige leveområde for død i oppdrettsindustriens tjeneste, får parasitter og lus fritt spillerom blant villfisken.

NMF er tydelige på at bruken av rensefisk i norske oppdrettsanlegg bør opphøre med øyeblikkelig virkning. Både fordi den er en dyretragedie for rensefisken

selv som dør en sakte død i merdene, og fordi økosystemet blir ødelagt av at en fisker ut disse artene fra de opprinnelige oppvekstområdene, og som

er viktige arter for å holde økosystemet i balanse.

Les mere:

<https://www.nmf.no/2021/01/15/rensefisk-i-oppdrett-er-en-dyretragedie-uten-sidestykke/>

NMFs Høringssvar vedrørende ny bekjempelsesstrategi for laksesykdommen ILA



NMF ser at ekspertgruppen med sin rapport, og næringsaktørene fokuserer på denne sykdommen som et stort økonomisk problem for industrien selv og har regnet på kostander for industrien ved å velge de forskjellige alternativene. **Men NMF kan ikke se at ekspertgruppen har sett på konsekvensene ved de forskjellige alternativene har på villfisk**

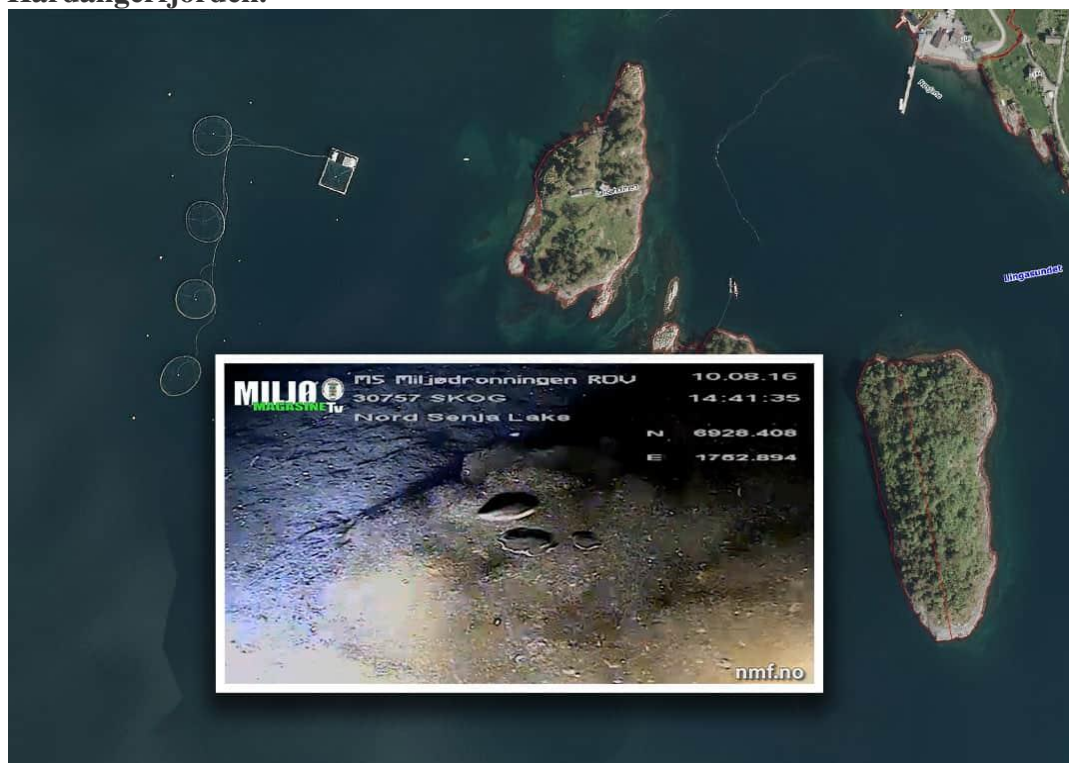
som Villaks og Sjørrett. NMF mener at smitte av ILA fra de infiserte anleggene til villfisk og dødelighet på denne, også bør komme inn som et element når en velger hvilket alternativ som må velges for å bekjempe ILA. Det er nå hevet over enhver tvil at ILA og andre sykdommer i oppdrettsanleggene smitter til villfisk, og ikke bare vice versa. Se

artikkel fra DN hvor professor Are Nylynd som har forsket på smittsomme fiske sykdommer som ILA i over 30 år snakker om denne smitten fra oppdrettsanlegg til villaks.

Les NMFs høringsuttalelse:

<https://www.nmf.no/2021/01/15/nmf-s-horingssvar-vedrorende-ny-bekjempelsesstrategi-for-laksesykdommen-ila/>

Norges Miljøvernforbund klager over utslippstillatelse flytting oppdrettsanlegg Lingalaks i Hardangerfjorden.



Norges Miljøvernforbund (NMF) reagerer sterkt på at Lingalaks A/S får flytte oppdrettslokalitet i Kvam Herad i Hardangerfjorden.

Lingalaks A/S har søkt om å få flytte oppdrettslokalitet fra Lokalitet 12085 Apalvika til ny lokalitet ved Lingaholmene. Grunnen til at Lingalaks ønsker å flytte på seg er etter sigende at lokalitet Apalvika er totalt ødelagt på grunn av stor forurensning under og rundt anlegget. Lokaliteten de ønsker å flytte i fra er nå i den dårligste miljøindikatoren 4-svært dårlig.

Her skal altså Lingalaks flytte fordi de har ødelagt området de nå ligger, og over på et nytt område som da også vil bli ødelagt sakte men sikkert.

Og det selvsagt uten noen som helst krav om å rense området de nå har ødelagt på lokalitet Apalvika. Og uten noen form for nye strengere krav vedrørende utslipp av feces og forspill på den nye lokaliteten ved Lingaholmene.

Dette er en driftsform som ikke er stort annerledes enn den vi finner i regnskogen der man stadig brenner og ødelegger ny regnskog for å gi dyrkbar jord etter hvert som den man har dyrket ødelegges. En slik måte å forvalte naturen finner vi gjerne under regimer vi ikke ønsker å sammenligne oss med, og nå finner vi

samme tankemønster også her hos oss i Norge.

I tillegg ligger den nye tenkte lokaliteten kun 500 meter fra et korallrev med bambuskoraller som er på Rødlista. NMF er helt overbevist om at disse korallene vil lide en sakte død på grunn av nedslamming av korallene.

Les mere:

<https://www.nmf.no/2021/02/28/norges-miljovernforbund-klager-over-utslippstillatelse-flytting-oppdrettsanlegg-lingalaks-i-hardangerfjorden/>

Fosen Vind anmeldt for bevisforspillelse og tyveri av fredet rovfugl



Faksimile Adresseavisen 18.01.21.

Bakgrunnen var et avisoppslag i Adresseavisen samme dag, der det kom frem at Fosen Vind DA har levert turbindrept fugl til et avfallsmottak. I tillegg til at dette er direkte lovbrudd så har dette flere uheldige sider. Ikke minst, så forteller dette ganske mye om Fosen Vind sin manglende respekt for forretningsmoral og etikk, og for respekten for miljøkonsekvenser ved sitt eget anlegg.

1. Havørner er fredet vilt og statens eiendom ved Viltfondet.
“Man kan enten beholde kadaveret selv, i så fall må det søkes om, eller

man kan levere det til institusjoner som har rett til å motta slike fugler. Det er museer eller NINA.” Dette har ikke Fosen Vind DA gjort eller etterfulgt. Dermed er dette simpelt tyveri av statens eiendom.

2. Ved å unndra fredet vilt som er drept som en direkte konsekvens av ens egen virksomhet (vindkraft), så unndrar en viktige

opplysninger og tallmateriale fra myndighetene. Dette er klart underslag av bevis/bevisforspillelse der motivet tilsynelatende kan se ut som en bevisst handling med hensikt å skjule miljøpåvirkningene fra egen virksomhet.

Les mere på:

<https://www.nmf.no/2021/01/19/fosen-vind-anmeldt-for-tyveri-av-fredet-rovfugl/>

Miljøvernforbundet sendte høringsvar på miljøverstingen Bisfenol A til EUs kjemikalieregister ECHA/REACH



Illustrasjonsbilde – Ødelagt/utslitt turbinblad, havvind, under utskifting.

En av grunnene til at dette er så problematisk er at den i ganske små konsentrasjoner skader forplantningsevnen til mennesker og alle organismer. Et av de største problemområdene er den enorme økningen av epoxyforbindelser i turbinbladene i vindkraftanlegg.

Miljødirektoratet la ut informasjon om at EU utarbeider et nytt strengere regelverk, og i den forbindelse hadde EUs kjemikalieregister ECHA/REACH dette ute til

høring. Les mere:

<https://www.nmf.no/2021/02/18/miljoevernforbundet-sendte-horingssvar-pa-miljoeverstingen-bisfenol-a-til-eus-kjemikalieregister-echa-reach/>

Klart NEI til havvind!



Norges Miljøvernforbund ser at det er mye tafatthet og unnvikende holdninger til havvind fra enkelte andre organisasjoner. Sist ute er Naturvernforbundet i en lengre kronikk på [NRK.no](https://www.nrk.no/ytring/steile-fronter-til-havs-1.15385823).

<https://www.nrk.no/ytring/steile-fronter-til-havs-1.15385823>

Her starter de med å være bekymret for tilstanden i havet og i fjordene våre, og at klimaendringene forverrer situasjonen ytterligere. Så maner de til varsomhet, og nevner arealkonflikter med havøkosystemer, fiskeri og andre interesser. Men så kommer det egentlige ønsket til syne;

“Vi maner til varsomhet. Både regjeringen og bransjen må lære av de feilene som er begått på land. Lages det gode spilleregler nå, sparer vi både samfunnet og naturen for mange problemer senere.”

Her er det tydeligvis bare å klinke til med litt gode konsekvensutredninger og gode spilleregler så er visst havvind riktig så bra ifølge Naturvernforbundets leder, Silje Ask Lundberg.

Så kommer noen nye bekymringer;

“Det sier seg selv at å bygge store betong-fundamenter i et gyteområde for fisk eller på et korallrev, må være forbudt på grunn av de store risikoene dette innebærer for liv i havet.”

“God kartlegging kreves for å sikre at det ikke skjer. Lyden fra konstruksjonen kan også forstyrre marine pattedyr.”

Men disse bekymringene var visst ikke så farlige likevel, for her kan det likevel bli en ny Edens hage der alt vender tilbake og blir riktig så trivelig og rosenrødt;

“Samtidig viser forskning at fundamentene til havvind kan fungere som kunstige rev, og en rekke studier finner ingen forskjell på fiske- og ålebestander før og etter utbygging.”

“Marine pattedyr kommer også stort sett tilbake etter utbygging, og lyden fra konstruksjonene er langt svakere enn ved 3D-seismikk som brukes i forbindelse med oljeleting.”

Jaja, så kommer det en liten formaning igjen, før de igjen fastslår at, ja, havvind-utbygging, det får vi like sikkert som det kommer en ny mandag etter en helg;
“All utbygging av energi har konsekvenser for naturen, også havvind. Dermed står myndighetene overfor en stor og viktig oppgave: å sikre havets rike natur i havvindutbyggingen.”

Norges Miljøvernforbund er grunnleggende uenig i denne holdningen. Vi har et klart standpunkt MOT havvind.

Lederen i Norges Naturvernforbund snakker videre om at når en sier et klart NEI til havvind, så skaper en dermed steile fronter;
“Derfor kan vi ikke se på spørsmålet om havvind som helt svart-hvitt, og hverken natur eller klima får det bedre med steile fronter og en forutinntatt fasit.”

Kjære Norges Naturvernforbund og Silje Ask Lundberg. Vi i Norges Miljøvernforbund er dypt bekymret for alle konsekvensene med havvind, ikke bare klima og naturmangfold. Dess mer vi undersøker de forskjellige saksområdene rundt havvind så blir vi bare mer og mer

bekymret. Det er ikke vi som skaper disse frontene, det er det våre egne myndigheter, og grådige bedrifter og multinasjonale konsern som står for. Vi står opp for naturmangfoldet, sårbare arter og økosystem.

Om det er noen som ikke har fått det med seg, så er faktisk havet og våre kystområder et av våre største og viktigste matfat. Vi plikter å ta vare på det for verdens voksende befolkning, og vi plikter å ta vare på det for våre etterkommere. Og det gjør vi definitivt ikke med å utplassere gigantiske hormonpropeller og fuglekverner slik at de kapper opp sjøfugl og gjødsler havet med mikroplast, epoxyforbindelser og Bisfenoler. Vi gjør det heller ikke ved å fylle levemiljøene i havet med bredspektret og lavfrekvent støy. Når Naturvernforbundet inntar en holdning der de ser på fundamentene til havvind som en ny Edens hage av *“kunstige fiskerev”* og marine pattedyr *“som stort sett kommer tilbake etter utbygging”* fordi *“lyden fra konstruksjonene er langt svakere enn ved 3D-seismikk”*, så stiller vi oss svært så undrende til hvordan dere kan innta en slik posisjon. Det er svært mye som tilsier at det for mange arter er helt forskjellig,

og slike påstander bygger ofte på svært begrenset kunnskapsinnhenting eller av ignoranse. **Og hvor i alle dager ble det av “føre-var-prinsippet”, det som sier at vi må vite før vi iverksetter noe som kan ha potensielt negative konsekvenser vi vi i dag ikke kjenner til?** Dersom vi ikke vet eller har tilstrekkelig kunnskap så får vi heller finne på noe annet og mer fornuftig å gjøre. For vi kan ikke gamble med det skjøre livet i havet bare fordi vi tror våre egne evner overgår de mekanismer naturen har brukt millioner av år på å utvikle og perfektjonere. **Det tar bare en liten halvtime å ødelegge et korallrev naturen har brukt titusen av år for å lage. Det tar bare en kort ett-sekunds feil beslutning å ødelegge et viktig gyteområde.** Vi tror selv vi kan temme de fleste naturkreftene, men er vi virkelig så mye smartere enn naturen? Når vi tenker oss riktig godt om? **Vi har sikkert en NY PLANET å flytte over til når DENNE vi er på nå er brukt opp...**

Les mere:

<https://www.nmf.no/2021/03/30/klart-nei-til-havvind/>

NMF ber Statsråd Hareide stanse nedlegging av beredskapskontorer i distriktene



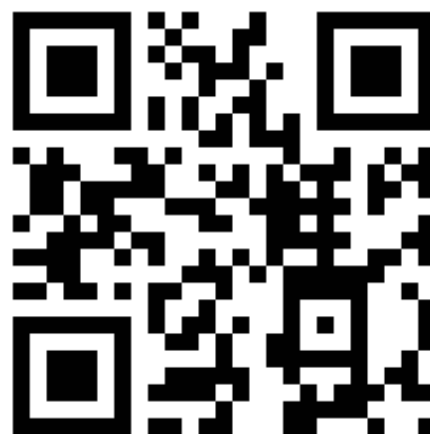
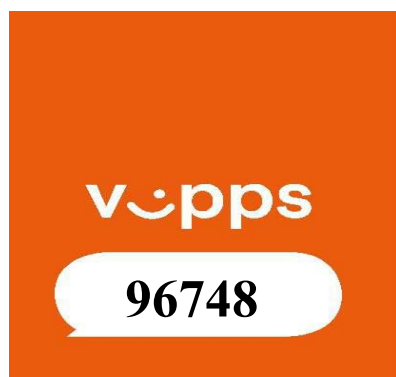
I et brev til Hareide av 23 nov 2020 ber NMF statsråden stanse nedleggelse av fremskutte kontorer i Bergen, Ålesund og Kabelvåg. Nedleggelsen og flytting av nøkkelpersoner er et ledd i omorganiseringen av Kystverket sine tjenester.

Norges Miljøvernforbund (NMF) har siden etableringen i 1993 jobbet tungt med oljevern saker og beskyttelse av norske farvann mot oljesøl og den skade det kan gjøre på våre marine naturverdier og ressurser. NMF mener den

sittende Kystdirektøren som ble ansatt i 2018/19 er uegnet til jobben sin og at det n mer enn noensinne er fokuset på effektivisering og økonomi som driver Kystverket mer enn sikkerhet for seilende og miljøet.

Les mere:

<https://www.nmf.no/2021/02/28/nmf-ber-statsrad-hareide-stanse-nedlegging-av-beredskapskontorer-i-distriktene/>



Miljøvernforbundet med tydelig innspill mot mer kloakk fra Askøy til naturperlen Herdla



Foto: Norges Miljøvernforbund.



NMF har de siste årene hørt om og fulgt med på situasjonen rundt kloakkbehandling og mottak av urensset kloakk på Herdla nord i Askøy kommune. Den første tiden hadde vi tillitt til både kommunens vurderinger og Askøy Miljørens sin vurdering og

utførelse, men etter at NMF var på befaring på anlegget i august 2019 kan vi ikke si annet en at vår tillitt ble gjort til skamme. Vi fant et anlegg som handterte massene de mottar på en lite tilfredsstillende måte, da særlig med henblikk på **fremmedlegemer, plast, tekstiler, gummi etc,**

hvor alt ligger eksponert for vær, vind, fugler og dyr med den spredning og forsopling dette medfører.

Les mer om saken på:

<https://www.nmf.no/2021/01/15/tydelig-innspill-mot-mer-kloakk-fra-askoy-til-naturperlen-herdla/>

FOR MILJØET FRA Norges Miljøvernforbund



I tillegg til å kjempe for viktige miljøsaker, driver NMF flere unike selskapslokaler som vil gi en helt spesiell ramme rundt ditt selskap, enten det er store merkedager som konfirmasjon og bryllup, eller kurs og konferanser. Disse stedene driver vi for å vise at det går an å gjøre dette litt mer miljøvennlig og for å skape et overskudd til mer uavhengig miljøarbeid.

Vi er også avhengig av støtte fra medlemmer for å kunne utføre miljøsaker og med ditt medlemsskap kan du være med å gjøre en stor forskjell.

Alle våre støttemedlemmer får 15% rabatt på Luden Selskapslokale, vakre Seletun Miljøhotell, MS Miljødronningen og Miljømarkedet.

Kontakt oss for ditt neste selskap eller konferanse, og bli gjerne medlem i dag.

*Besøk vår nettside for mer info.
www.nmf.no*



LUDEN SELSKAPSLOKALE

Luden Selskapslokale er et rustikt og historisk lokale med aner fra 1700-tallet som byr på en unik atmosfære. Luden er med sitt særpreg og fasiliteter et sted utmerket for arrangementer som bryllup, bursdager, jubileum, firmasammenkomster, konfirmasjoner, kurs og konferanser, frokostmøter osv.



SELETUN MILJØHOTELL

Miljøhotellet Seletun er kanskje Europas mest miljøvennlige aktivitetssenter og selskapslokale. Her finner du blant annet scene med amfi, fullspekket kurs og konferansesal, møterom, grillhytte, bål plass, kanopadling, peisestuemed bar, pil og bue bane, tømmer- stuer, brudehus og brygge med sandstrand.



M/S MILJØDRONNINGEN

MS Miljødronningen er et moderne utstyrt og sertifisert forsknings- og konferansefartøy. Skipet brukes som kurs, konferanse og forskningsskip med mange gode og spesielle fasiliteter. Denne sommeren er skipet på tokt nordover langs norske-kysten på plastrydding og miljøopplæring.



MILJØMARKEDET

Miljømarkedet er forbundets utkikk for omsetning av brukte gjenstander og byggevarer. Konseptet er basert på at personer og firmaer donerer brukbare gjenstander som de likevel skal kaste, men som samtidig er brukbare. Overskuddet av virksomheten går til å drive annet miljøarbeid innen Miljøvernforbundet.